

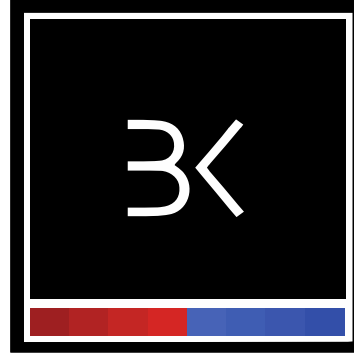
Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

CORONA-EKONOMİ BÜLTENİ

14 Mayıs / 2021

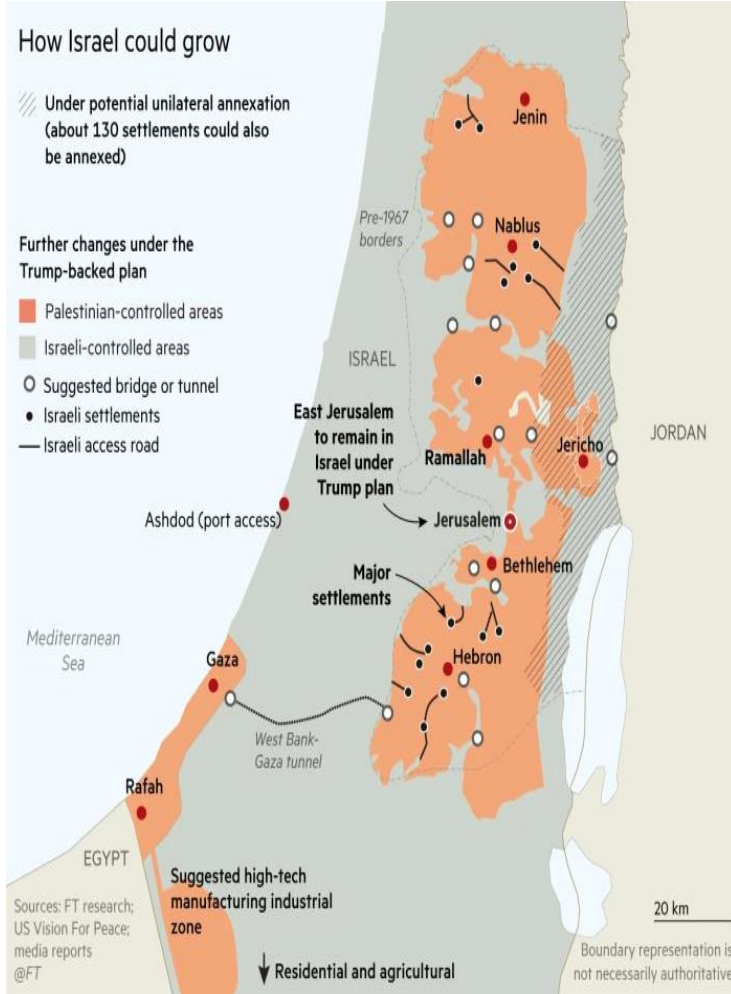
Bu rapor; Covid-19 virüsünün dünya ekonomilerinde yarattığı ekonomik krizi, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

İsrail- Filistin Çatışması vs Birleşmiş Milletler!

- ❑ Ramazan ayının son haftası ile Şeker Bayramı'nı karşıladığımız bu hafta, ne yazık ki masum insanların, kadın ve çocukların topraklarından edilmesi ve kutsallarına saygısızlık edilmesi yanında ve uğrunda hayatlarını kaybettiği acı bir hafta oldu!
- ❑ Peki ne oldu, neden oldu da bu insanlar bu haksız gazaba uğruyor hatta uğratılıyor dersek, bu bültenin sınırlarını da çok fazla aşmamız gerekir.
- ❑ Ancak tarihe her hafta yaptığımız üzere not düşmemiz gerekirse, bu bağlamda birkaç söz etmemiz de gerekecek:
- ❑ Yakın tarihe şöyle bir göz atacak olursak, Filistin topraklarının 1917'deki Kudüs muharebesine kadar Osmanlı toprağı olduğunu görürüz. Ancak uzun yıllar Osmanlı idaresinde olan Filistin'in çok dinli çok kültürlü yapısına rağmen 1915'lere kadar içindeki huzur dengesini muhafaza ettiğini de kitaplardan okumaktayız.
- ❑ Filistin toprakları İngilizlerin eline geçip, 1948'de İsrail devleti kuruluna kadar manda ile yönetildi. Bu zaman zarfında aslında Siyonist İsrail devletinin Birleşmiş Milletler eli ile bir Ortadoğu ülkesi olarak değil emperyalist bir güç olarak oluşturulduğu ortadadır.
- ❑ Zira Filistin topraklarındaki mesele sadece Yahudi-Arap nüfusun %20-%80'lik dengesinin tersine döndürülmüş ve toprakların parsel parsel satın alınarak, büyütülmüş olması değil, aslında ABD emperyalizminin güçlü parçası olan Yahudi lobisinin dünya finans sistemindeki hakimiyetinin genişlemesi karşısında Yahudilerin İsrail'i Tora (Tevrat, Musevi kutsal kitabı) 'da vaad edilmiş topraklar adına sahip edinmesidir.

İsrail- Filistin Çatışması vs Birleşmiş Milletler!

- ❑ Yahudi halkı yüzyıllar boyunca İspanya başta olmak üzere, Rusya ve çeşitli Avrupa ülkelerinden kovulmuş ve 2. Dünya Savaşı sırasında Polonya'nın işgal edilmesi ile başlayan süreçte Naziler tarafından 6 milyon yahudinin sistematik olarak öldürüldüğü yani Yahudi soykırımı (holokost) yapıldığı bilinmektedir.
- ❑ Ancak Yahudilere yapılan bu kötü muamelelerde Arapların yani islam dünyasının herhangi bir payı olmadığı gibi bilhassa Osmanlı devleti tüm din ve ırklara kucak açtığı üzere, Yahudilere de uzun yıllar ev sahipliği yapmıştır.
- ❑ İsrail'de kurulan Yahudi devletine gelince holokosttan kaçmak gerekçesi ile Siyonist bir yapıda olduğunu görürüz. Oysa, Siyonist devletin asıl misyonu ve varlık nedeni Bölge halklarının ve devletlerinin kendi ayakları üstünde durmalarını engellemektir.. Bölgeyi sürekli bir çatışma-didişme, savaş, terör ve kaos ortamında tutmaktır... İstikrarsızlığı sürekli kılmaktır...

İsrail- Filistin Çatışması vs Birleşmiş Milletler!

- ❑ Son kertede yaşanan çatışmada iki başlı bir durum var: Bir yandan İsrail polisinin Müslümanların en kutsal mekanlarından Mescid-i Aksa'da ibadet eden Filistinliler'e yönelik hunharca saldırısı;
- ❑ Diğer yandan Doğu Kudüs'teki Şeyh Cerrah mahallesinde Filistinli ailelerin on yıllardır oturdukları evlere radikal Yahudi yerleşimcilerin el koyma çabaları.
- ❑ Sadece Cuma günkü duruma bakarsak; İsrail ordusu, Gazze'yi kara, hava ve denizden bombaladı. Gazze Şeridi'ne kara operasyonu başlatıldığını ve askerlerin girdiğini duyuran İsrail ordusundan gelen sonraki açıklamada ise 'sadece saldırıların sürdüğü' ifade edildi. **Öte yandan saldırılarda hayatını kaybedenlerin sayısı 109'a yükseldi.**
- ❑ Karşılığında ise BM'den bir tweet atıldı! : Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Guterres, İsrail ve Filistin arasında artan gerginlik ve şiddet olaylarında çok sayıda sivilin hayatını kaybettiğini belirterek, "Ramazan Bayramı'nın hatırına" çatışmalara derhal son verilmesi çağrısı yaptı.
- ❑ Yorumu size bırakıyoruz... Hayırlı, birlik ve huzurun süregeldiği nice bayramlar yaşamamız dileği ile

Ekonomik Toparlanmada İki Uçlu Darboğaz

- ❑ The Economist'in bu haftaki sayısında küresel ekonomideki toparlanmanın iki uçlu darboğaz nedeni ile iyi başlayıp, kötü biteceği uyarısı yapılmış.
- ❑ ABD ekonomi koşullarını irdeleyen yazıda tüketim harcamalarının yıllık %10'dan fazla arttığı ve geçen yıldan bu yana tasarruflarda ekstra 2 Trilyon\$ artış yaşanan ülkede büyük ölçüde arz kaynaklı kıtlıkların oluşma riskine işaret ediliyor.
- ❑ Ekonomik toparlanmada darboğaz yaratacağı ifade edilen ilk alan üretim ve lojistik maliyetleri ile ilişkili dağıtım kanallarının büyük ölçüde aksaklıklar yaşamaması,
- ❑ İkinci alan ise istihdam kaynaklı kısıtlar, bu ayki istihdam artışının beklenenin dörtte birine karşılık gelmesi, devlet destekleri nedeni ile insanların çalışma isteklerinin azalması, bu durum da hem işgücünün pahalılaşması hem de çalışan kıtlığına yol açmakta..

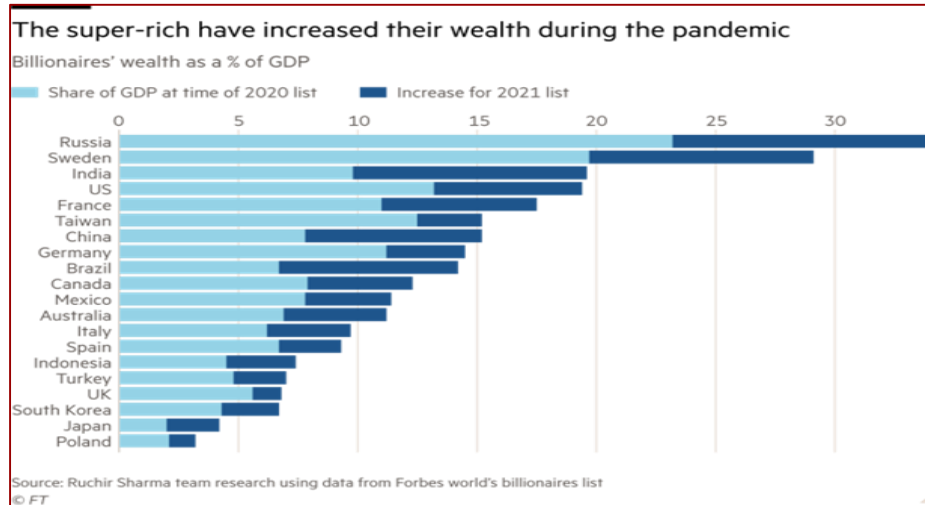
The Economist

Ekonomik Toparlanmada İki Uçlu Darboğaz

- ❑ ABD ekonomi dinamiklerinde oluşan ancak küresel olan bu gelişmenin ülkemiz ekonomisine olan etkilerini irdelemek istersek;
- ❑ Toparlanmadaki bu üretim ve istihdam kaynaklı darboğazlar, tüm küresel ekonomide ara malı ve hammadde fiyatlarına yukarı yönlü baskı yapmakta, bu durum da ülkemizde hem maliyet enflasyonunu tetiklemekte hem de dış ticarete darboğazlar yaratmaktadır.
- ❑ ABD ekonomisinde oluşan bu riskler enflasyonisttir ve bu durum bir müddet sonra FED (ABD merkez bankası) 'in faiz arttırarak, şahin duruşa geçmesine neden olacaktır.
- ❑ Özellikle bu durumun gelişmekte olan ülkeler piyasalarında çok acı reçeteleri olacağı, özellikle finans kurumları ve kaldıraçlı piyasalar üzerinde derin bir yük oluşturacağı malumdur.
- ❑ Tüm bu etkiler zaten pandemi nedeni ile azalmış olan yatırımları iyice düşürecek ve küresel fonlama maliyetleri yükselecektir. Gerçekçi bakmak gerekirse kısa dönem içerisinde küresel ekonominin iyi başlayan ama kötü bitme riski ile karşı karşıya olduğu bir yükseliş sürecinde olduğu ve buna yönelik olarak pek çok ülkenin üretim anlamında kendi kendine yeter koşulları oluşturmaya çaba göstermesinin önemi büyüktür.

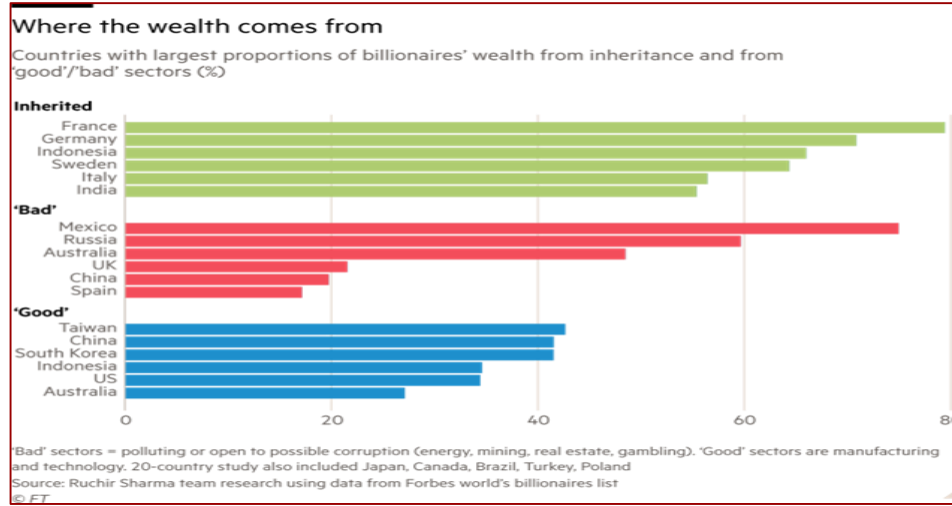
Pandemi Gelir Dağılımındaki Açığı Arttırdı!

- ❑ Son yirmi yılda dünyadaki milyarderlerin sayısı beş kat arttı, pandemi süreci ise bu durumu daha da arttırarak, gelir dağılımındaki adaletsizi önemli ölçüde siyasi dikkatlerin yoğunlaşacağı boyutlara taşıdı.
- ❑ Merkez bankalarının bu süreçte ekonomiye enjekte ettiği 9 Trilyon\$ dan fazla paranın çoğu finansal piyasalar aracılığı ile milyardernere dağıtılmış oldu.
- ❑ Son 12 ayda dünyadaki milyarderlerin serveti 5 Trilyon\$'dan 12 Trilyon\$'a yükseldi. Bu da Forbes'deki zenginler listesinde derlendiğinde aşağıdaki ülke bazlı durum ortaya çıkıyor:

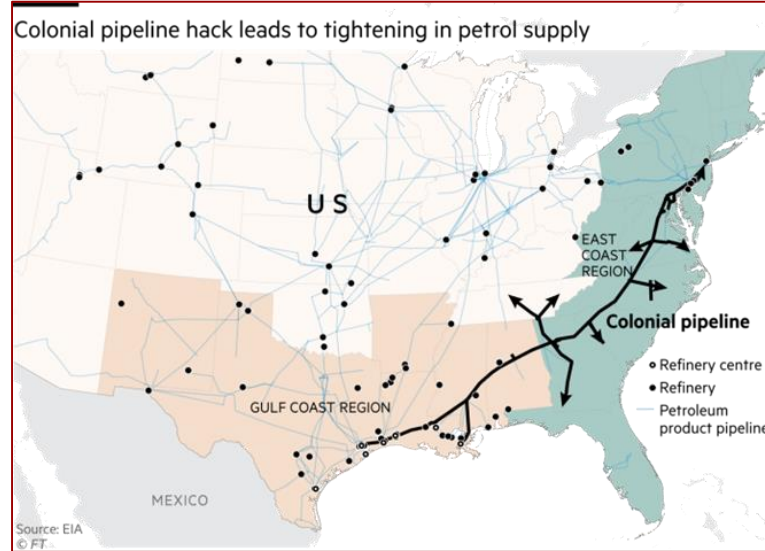
Pandemi Gelir Dağılımındaki Açığı Arttırdı!

- ❑ 2020 de borsadan elde edilen kazançlarda teknoloji firmaları ve onların hissedarları büyük kazanç sağladı.
- ❑ Financial Times'da Ruchir Sharma*'nın araştırmasına göre 10 gelişmiş, 10 gelişmekte olan (Türkiye dahil) ülke arasından gsyih'dan alınan paylara göre derlenen servet kategorilerinde good(iyi) imalat ve teknoloji, bad(kötü) hava kirliliği yaratan ya da zaman içersinde çökmesi olası maden, enerji, kumar ve emlak gibi sektörler ile miras yolu ile aktarılan servetleri ülke bazında derlemiştir:

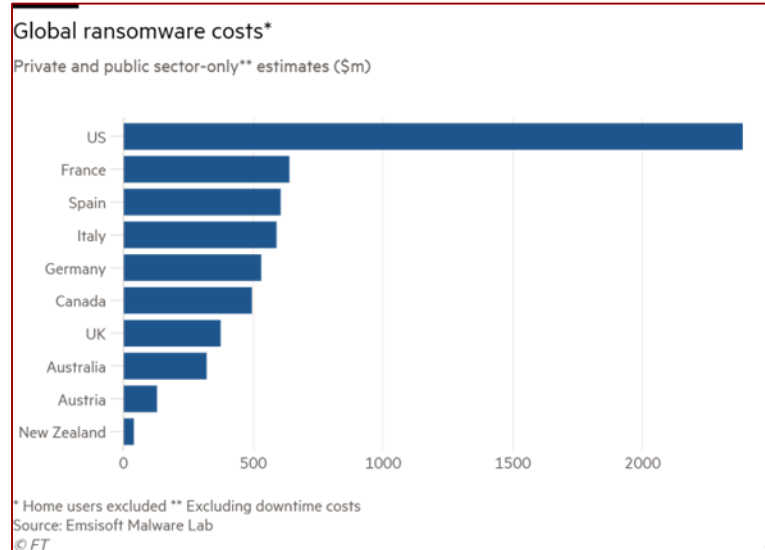
Colonial Pipeline Hacklendi!

- ❑ Houston'dan New York Limanı'na günlük 100 milyondan fazla galon benzin ve diğer yakıt taşıyan Colonial Pipeline boru hattının faaliyetleri, 7 Mayıs'ta siber saldırı nedeniyle geçici olarak durduruldu.
- ❑ ABD Federal Soruşturma Bürosu (FBI), Colonial Pipeline'a düzenlenen fidye yazılımı saldırısından DarkSide adlı bir grubu sorumlu tuttu.
- ❑ Söz konusu petrol boru hattının geçici olarak kapatılmasının ardından özellikle güneydoğu eyaletlerinde benzin sıkıntısı yaşandı. Tedarik sıkıntısı sonucu ülkede ortalama benzin fiyatı 2014'ten bu yana ilk kez galon başına 3 doların üzerine çıktı.
- ❑ ABD'de siber saldırıya uğrayan petrol boru hattı dün yeniden faaliyete geçti.

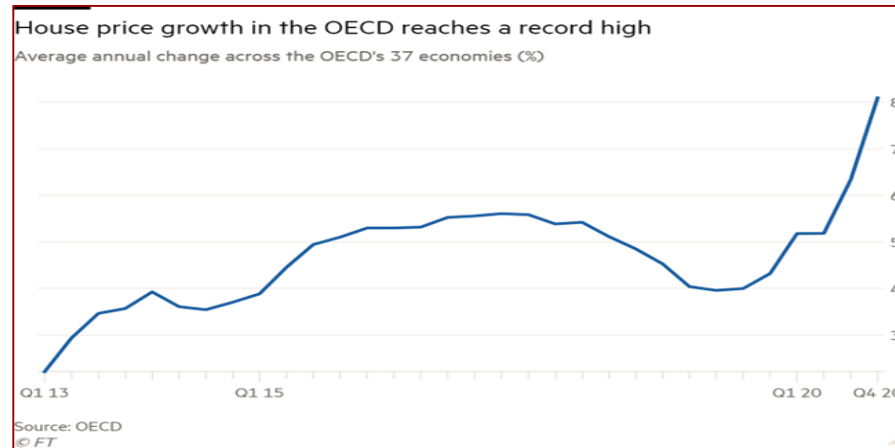
Fidye Yazılım (Ransomware) Saldırılarının Maliyeti

- ❑ Siber güvenlik uzmanları dünyayı şaka gibi bir dönüşüm için uyarıyor; o da artık hacker ların ransomware yani kullanıcının bilgisayarındaki dosyaları kitleyerek, yeniden giriş yapabilmesi için fidye isteme faaliyeti!
- ❑ Bu hafta ABD'de yaşanan Colonial Pipeline, Toshiba'nın Avrupa Birimi ve İrlanda Sağlık Hizmeti'ne yapılan siber saldırılar bu türden.
- ❑ Yaklaşık iki düzine kadarlık bir suç şebekesinin yürüttüğü bu tarz eylemlerden 18 milyar\$ tutarında fidye toplandığı ve ortalama fidye tutarının 150k\$ olduğu ifade ediliyor.
- ❑ Geçtiğimiz yıl bu tarz siber saldırıların %60 düzeyinde artış kaydettiği ve yaklaşık 305 milyon saldırı gerçekleştiği rapor edilmiş.

Konut Fiyatlarında Önemli Hareketler Neyi Anlatıyor?

- ❑ Hayatta satın alınabilecek her şeyin bedeli bir döngüye tabiidir. Yani her düşüşün bir yükselişi varken, her çıkışın da bir inişi vardır.
- ❑ Konut fiyatları insanların tasarruf ve yatırım davranışları ile yüksek korelasyon içerisinde olan göreceli esnek bir yapı gösterir.
- ❑ Ekonomiler daraldıkça insanların konut yatırımları arttığı gibi pandemideki evde yaşam koşulları da daha küçük evlerden daha kalabalık haneler için büyük olanlarına doğru kaydı.
- ❑ Ancak bu yükselişlerin belli bir süre sonra baz etkisine de paralel şekilde daralması muhtemel olduğundan gelirin çok fazla bir kısmının emlak piyasasına yönelmesi riskli gözükmemektedir.

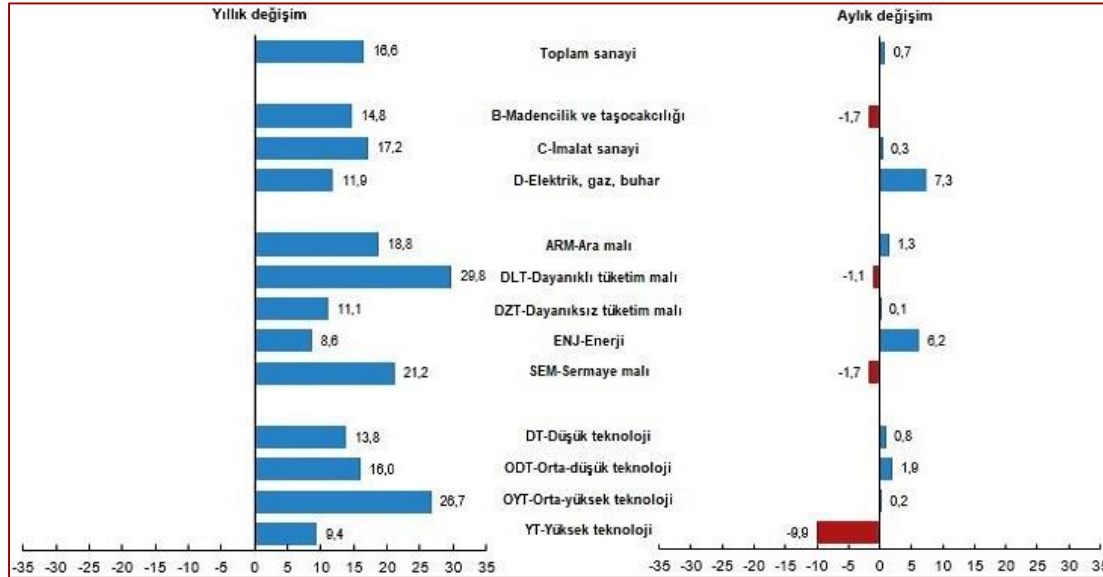
Konut Satış İstatistikleri, Nisan 2021

- ❑ Türkiye genelinde konut satışları Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %124,1 artarak 95 bin 863 oldu.
- ❑ Konut satışlarında, İstanbul 19 bin 260 konut satışı ve %20,1 ile en yüksek paya sahip oldu. Satış sayılarına göre İstanbul'u 9 bin 126 konut satışı ve %9,5 pay ile Ankara, 5 bin 505 konut satışı ve %5,7 pay ile İzmir izledi. Konut satış sayısının en az olduğu iller sırasıyla 9 konut ile Ardahan, 13 konut ile Hakkari ve 50 konut ile Gümüşhane oldu.

	Nisan			Ocak-Nisan		
	2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
Satış şekline göre toplam satış	42 783	95 863	124,1	383 821	358 913	-6,5
İpotekli satış	17 088	17 514	2,5	146 387	64 730	-55,8
İlk el satış	6 067	4 655	-23,3	49 313	17 799	-63,9
İkinci el satış	11 021	12 859	16,7	97 074	46 931	-51,7
Diğer satış	25 695	78 349	204,9	237 434	294 183	23,9
İlk el satış	8 781	24 557	179,7	72 967	91 783	25,8
İkinci el satış	16 914	53 792	218,0	164 467	202 400	23,1
Satış durumuna göre toplam satış	42 783	95 863	124,1	383 821	358 913	-6,5
İlk el satış	14 848	29 212	96,7	122 280	109 582	-10,4
İpotekli satış	6 067	4 655	-23,3	49 313	17 799	-63,9
Diğer satış	8 781	24 557	179,7	72 967	91 783	25,8
İkinci el satış	27 935	66 651	138,6	261 541	249 331	-4,7
İpotekli satış	11 021	12 859	16,7	97 074	46 931	-51,7
Diğer satış	16 914	53 792	218,0	164 467	202 400	23,1

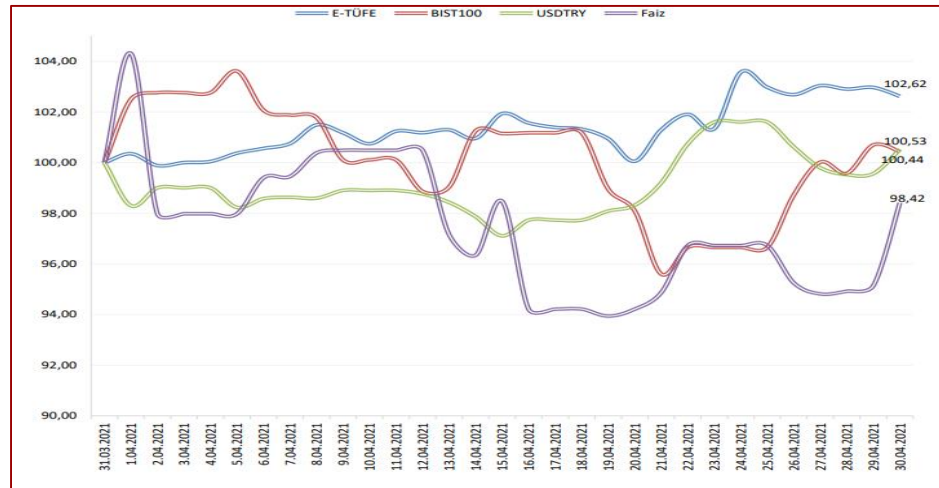
Sanayi Üretim Endeksi, Mart 2021

- Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2021 yılı Mart ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %14,8,
- İmalat sanayi sektörü endeksi %17,2 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %11,9 arttı.

Enflasyon Hesaplaması Mahkemelik Oldu..

- ❑ Türkiye İstatistik Kurumu'nun hakkında suç duyurusunda bulunduğu Enflasyon Araştırma Grubu'nda (ENAG) yer alan akademisyen ve uzmanların geçtiğimiz ay incelemeyi yürüten savcıya ifade verdiği öğrenildi.
- ❑ Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, geçtiğimiz hafta katıldığı televizyon yayınında TÜİK'in, ENAG hakkında suç duyurusunda bulunduğunu açıklamıştı. Elvan, "TÜİK tarihinde ilk defa bir grup hakkında suç duyurusunda bulundu" demişti.
- ❑ İlgili grup nisan ayı tüketici fiyat endeksini günlük fiyat değişimleri ile hesapladığını ifade ediyor ve nisan ayındaki ölçümü %2,62; TÜİK'in duyurduğu resmi oran ise nisan ayı için %1,68 idi..

Cari Denge, Mart 2021

- ❑ Mart ayında 3,6 milyar dolar açık vermesi beklenen cari denge, 3,3 milyar dolar açık verdi. 12 aylık cari açık martta 36,2 milyar dolar oldu.
- ❑ Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise, bir önceki yılın mart ayında 1 milyar 643 milyon dolar açık vermişken, bu ayda 319 milyon dolar açık verdi.

